

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Richardi Arsdekin Soc. Iesu S. Theol. Professoris
Theologia Tripartita Sive Resolutiones Polemicæ,
Speculativæ, Practicæ, Controversiarum, & Quæstionum,
etiam recentissimarum, quæ in Schola, & ...**

Missionarijs, & alijs animarum Curatoribus, & Theol. studiosis solerter
accommodatæ ...

Complectens copiosè Resolutiones Theologicas, etiam modernas, ad
praxim accommodatas

Archdekin, Richard

Antverpiæ, 1682

Caput 5. De quinto Præcepto: Non occides. De Homicidio, multilatione &c.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40873

CAPUT V.

De quinto Præcepto. Non occides.

De Homicidio, Mutilatione &c.

1. **H**omicidium est injusta hominis occisio. Contingit enim homini justè vitam auferri, vel ex Dei jussione, qui est supremus Dominus vitæ & mortis, vel ex autoritate legitima reip. uti fit in suspendio malefactorum, vel ex gravi causa aliquid faciendo vel omittendo, ex quo mors hominis præter intentionem indirectè sequatur. Non enim tenemur nostram vel alterius vitam in quavis circumstantia, & quovis incommodo conservare, cum ad conservandam hominis vitam præcepto tantùm affirmativo obligemur, quod cum incommodo valdè gravi obligare non solet.

2. Hinc licitum est occidere aggressorem vitæ suæ, vel alterius: hæc enim justa defensio, non directa occisio est.

3. Idem dicendum est in defensione bonorum, honoris, castitatis, aut alterius virtutis, si id fiat cum moderamine inculpatæ tutelæ, id est, si aliâ ratione defendere nequeas: nisi tamen res sit momenti exigui, aut etiam magni, modò viâ juris recuperari possit.

4. Non intelligitur modus inculpatæ tutelæ, si quis majori vi utatur, quàm defensio postulet, aut si quis invaditur, dum potest, non vult fugere, nisi sit persona nobilis cui fuga pro ingenti dedecore reputanda esset, Mald. Dian. Laym.

b. 3. s. 3.

5. Præ.

5. Prævenire non licet, & occidere insidiantem vitæ tuæ privatâ autoritate, sed ad publicam recurrendum est, quamdiu nihil in te attentavit.

6. Tam qui occidit, quàm qui mandat occidere homicida est. Hic tamen si re integrâ & fide bonâ mandatum revocaverit, extra noxam est patrati homicidij: non ita qui consuluit alteri homicidium, nam etsi effectu nondum secuto consilium revocârit, homicida, & irregularis esse non desinit, si non desierit occisor illius consilio moveri. *Sylv. cum communiore.*

7. Filiam vel uxorem in adulterio deprehensam, itemque adulterum, in foro conscientiae occidere non licet: & leges civiles id iniquè permittentes à jure Canonico correctæ sunt.

8. Mortale est procurare abortum etiam ante animationem foetus, licet fiat ad servandam famam, salutem, aut vitam Matris: simile peccatum est, aliquid quacumque demum ex causa præbere foeminae, vel ab ea agi directè, ne prolem concipiat.

9. Ad duellum, sive pugnam inter duos condicto loco & tempore, ullo casu expressè provocare aut illud acceptare mortale peccatum est: aliud est si publicâ autoritate duo pro toto exercitu decernant, uti factum est in Davide & Goliatho. Vel si aliquis quovis loco invasus ferrum stringat, & pugnando seipsum defendat.

Pugnantes in duello, item consulentes, suadentes, spectantes excommunicantur, in *Concil. Trid. sess. 25. c. 15.* & plura extant in Bulla à Clemente VIII. ea de re edita. Duellum acceptare non censetur, qui provocatus respondet, se ob provocantem à consueta via non recessurum, aut si aggrediatur se defensurum. *Navar. c. 15.*

Alterum mutilare, membrum aliquod amputando, aut vulnus infligendo sine justa causa peccatum est contra justitiam: quod verum est etiam si id fieret cum consensu illius qui mutilatur: aut aliquis seipsum sine causa mutilaret, aut vulneraret. Ratio est, quia sicut nullus habet Dominium suæ vitæ corporalis, quod Deus sibi reservatam voluit, sic nemo retinet Dominium suorum membrorum, ut possit de illis quovis modo pro arbitrio disponere.

Quæres, quid pro hominis vita, aut vulnere, aut membri amputatione restitui debeat?

Respondeo ex communiore Doctorum sententia æstimandas esse imprimis expensas factas in curatione vulneris: item lucrum quod cessavit, & damnum quod emerfit ex alterius morte, vulnere, aut mutilatione.

Sed *Quæres*, An pro ipso membro amputato, aut vita, aut cicatrice ex vulnere relicta, aliqua compensatio ex justitia debeat?

Respondeo, etsi aliqui id affirmant, probabiliorem tamen videri sententiam *Navarri* aliorumque, qui negant ullam compensationem ex justitia deberi. Quia membrum & vita hominis est bonum altioris ordinis quàm ut pecuniâ, aut alio pretio æstimari, aut æquari debeat. Quamvis autem præcisè pro ipsa cicatrice nihil sit restituendum, si tamen ex ea damnum sequatur, v.g. in femina quæ ob deformitatem ex cicatrice contractam non potest pari nubere, debet etiam jactura juxta prudentis æstimationem compensari.